

7/9775

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
1626

29/12/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 15/11/2005 tarihli ve A.01.0.GNS.
0.10.00.02-15699 sayılı yazınız,
b) 23/11/2005 tarihli ve 1479 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan ve Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/9775 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Sayın Yaşar TÜZÜN
Bilecik Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/9775 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Soru önergesinde adı geçen şahısla ilgili olarak yürütülen ceza muhakemesinin soruşturma aşamasında, Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan kapalı zarf içerisindeki çağrı pusulasının 12/10/2005 tarihinde Emniyet Müdürlüğü görevlilerince tebliğ edildiği, adı geçen adliye mevcutlu olarak götürülmediği; 14/10/2005 tarihinde avukatı ile birlikte kendiliğinden geldiği; soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısının talebi üzerine, bir amir ve üç polis memurunun Cumhuriyet Başsavcılığında hazır bulundurulduğu; konuyla ilgili olarak görevlendirilen personelin Adliye Binasına intikal ettiği anda, ulusal ajans ve yerel basın kuruluşlarının Adliye Binası önünde konuşlandıklarının görüldüğü; tutuklama kararını müteakip Emniyet Müdürlüğü görevlilerince “Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği” hükümleri uyarınca, ilgilinin konumu ve yaşı göz önünde bulundurulmak suretiyle, zaman zaman koluna girilerek refakat edildiği; kelepçesiz ve güvenliği sağlanarak Van M Tipi Kapalı Ceza ve Tutukevine teslim edildiği, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünün 02/12/2005 tarihli ve 206178 sayılı yazısı ile ekindeki Van Valiliği Emniyet Müdürlüğünün 30/11/2005 tarihli ve 2198 sayılı yazısından,

Soru önergesinde belirtilen konuyla ilgili olarak, Van 4. Ağır Ceza Mahkemesi Nöbetçi Hâkimliğinin 18/04/2005 tarihli ve 2005/110 müt. sayılı kararı ile gizlilik kararının alındığı; soruşturma evresi sonunda 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 250. maddesi ile görevli Cumhuriyet Başsavcılığının 15/11/2005 tarihli ve 2005/238 hazırlık, 2005/219 esas, 2005/172 sayılı iddianamesiyle Van 3. Ağır Ceza Mahkemesine kamu davası açıldığı, Van Cumhuriyet Başsavcılığının 24/11/2005 tarihli ve 2005/7-367 sayılı yazısının incelenmesinden,

Anlaşılmıştır.

Öte yandan; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun “Soruşturmanın gizliliği” kenar başlıklı 157. maddesinde;

“(1) Kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir.”;

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Gizliliğin ihlali” kenar başlıklı 285. maddesinde;

“(1) Soruşturmanın gizliliğini alenen ihlâl eden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, soruşturma aşamasında alınan ve kanun hükmü gereğince gizli tutulması gereken kararların ve bunların gereği olarak yapılan işlemlerin gizliliğinin ihlâli açısından aleniyetin gerçekleşmesi aranmaz.

(2) Kanuna göre kapalı yapılması gereken veya kapalı yapılmasına karar verilen duruşmadaki açıklama veya görüntülerin gizliliğini alenen ihlâl eden kişi, birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır. Ancak, bu suçun oluşması için tanığın korunmasına ilişkin olarak alınan gizlilik kararına aykırılık açısından aleniyetin gerçekleşmesi aranmaz.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

(3) Bu suçların basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, ceza yarı oranında artırılır.

(4) Soruşturma ve kovuşturma evresinde kişilerin suçlu olarak damgalanmalarını sağlayacak şekilde görüntülerinin yayınlanması hâlinde, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”;

Basın Kanununun “Yargıyı etkileme” kenar başlıklı 19. maddesinde;

“Hazırlık soruşturmasının başlamasından takipsizlik kararı verilmesine veya kamu davasının açılmasına kadar geçen süre içerisinde, Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme işlemlerinin ve soruşturma ile ilgili diğer belgelerin içeriğini yayımlayan kimse, ikimilyar liradan ellimilyar liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu ceza, bölgesel süreli yayınlarda onmilyar liradan, yaygın süreli yayınlarda yirmimilyar liradan az olamaz.

Görülmekte olan bir dava kesin kararlar sonuçlanıncaya kadar, bu dava ile ilgili hâkim veya mahkeme işlemleri hakkında mütalaa yayımlayan kişiler hakkında da birinci fıkrada yer alan cezalar uygulanır.”;

Yine 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun; “Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi” kenar başlıklı 160. maddesinde;

“(1) Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.”

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır. Söz konusu hükümler çerçevesinde, basında yer alan haberlerin suç oluşturup oluşturmadığının takdiri ve suç oluşturduğu kanaatine varılması durumunda gerekli soruşturma ve kovuşturma işleminin yapılması adli mercilerin görev alanı içerisinde kalmaktadır.

Ayrıca; Anayasanın “Mahkemelerin bağımsızlığı” kenar başlıklı 138. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında;

“Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.”;

98. maddesinin ikinci fıkrasında, “Soru, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibarettir.”

Hükmüne yer verilmiş, aynı maddenin son fıkrasında ise soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İhtüzüğü ile düzenlenmesi öngörülmüştür.

Anayasanın yukarıda yazılı hükümleri de dikkate alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğünün;

“Soru” kenar başlıklı 96. maddesinde, “soru”nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükûmet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında “bilgi istemek”ten ibaret olduğu;

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

“Sorulamayacak konular” kenar başlıklı 97. maddesinde de; başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağı;

Hükme bağlanmıştır.

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün yukarıda belirtilen hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, önergede yer alan diğer soruların bilgi istemeye yönelik olmadığı, kişisel görüş ileri sürülmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçladığı anlaşılmakla cevaplandırılmasına yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan